

آسیب‌شناسی نظام آماری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

«آسیب‌شناسی نظام آماری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی» را مرضیه حاجیان در سال ۱۳۹۵ برای دفتر مطالعات و برنامه‌ریزی راهبردی نوشته است.

مقدمه

توسعه کشورها ارتباط تنگاتنگی با حجم و گستردگی سیستم‌های تولید و انتقال آمار و اطلاعات دارد. آمار و اطلاعات قوی‌ترین ابزار جهت ارزیابی عملکرد گذشته و برنامه‌ریزی برای آینده و یکی از عوامل اصلی سیاست‌گذاری و تصمیم‌گیری در هر سازمانی محسوب می‌شود. بنابراین نظام آماری و نظام برنامه‌ریزی دو نظام در خدمت توسعه و پیشرفت هستند. بدین ترتیب نمی‌شود به برنامه‌ریزی فکر کرد اما به آمار نیندیشید. در گذشته رابطه بین آمار و فرهنگ در کشورها کم‌رنگ بوده است اما مطالعه و بررسی وضعیت فرهنگ در دهه‌های اخیر نشان می‌دهد اکثر کشورهای توسعه‌یافته و بعضاً در حال توسعه، ویژگی‌های فرهنگی خود را به صورت کمی و در قالب ارقام و شاخص‌های آماری ارائه می‌دهند، برای مثال یکی از شاخص‌های فرهنگی مهم که به‌عنوان شاخص توسعه فرهنگی کشورها قلمداد می‌شود؛ سهم بخش فرهنگ در اقتصاد است که با آمار محصولات فرهنگی صادر شده قابل‌محاسبه است. اهمیت ارقام آماری در بخش فرهنگ تا جایی است که امروزه برخی از صاحب‌نظران فرهنگی مقوله جنگ فرهنگی را مطرح می‌کنند، عاملان این جنگ سرباز نیستند بلکه محصولات فرهنگی کشورهای پیشرفته هستند که برای مقابله با دیگر کشورها صادر می‌شوند لذا برای مقابله در این جنگ باید فرهنگ را به سلاح آمار تجهیز کرد تا پاسخگوی نیازهای فعلی و آینده کشور در سطح ملی و بین‌المللی باشد. بنابراین با توجه به حساسیت و اهمیت موضوع فرهنگ و تأثیر آن بر سایر جنبه‌های اجتماعی، اقتصادی و سیاسی لازم و ضروری به نظر می‌رسد نظام آمار و اطلاعات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی به‌عنوان اصلی‌ترین و بزرگ‌ترین متولی فرهنگ و تولیدکننده آمار و اطلاعات بخش فرهنگ و هنر در کشور مورد بررسی و مذاقه قرار گیرد. از همین رو در ابتدا اشاره‌ای کوتاه به «برنامه ملی آمار کشور» به‌عنوان سند توسعه بلندمدت بخش آمار داشته و پس از آن به بررسی وضع موجود آمار در وزارت متبوع و در نهایت به آسیب‌شناسی این نظام آماری پرداخته می‌شود.